



**QORTI CIVILI
PRIM'AWLA
ONOR IMHALLEF ANNA FELICE**

Illum 05 ta' Mejju, 2021

Rikors Guramentat Nru: 810/2014 AF

Franco Borg f'ismu u in rappresentanza (bhala Brand Manager) ta' Omnitrade Food & Beverage Supplies kif ukoll Pamela Alamango ghal kull interess li jista' jkollha

VS

Carmel Foca

Frank Cachia

Il-Qorti:

Rat ir-rikors ġuramentat tal-atturi li permezz tiegħu wara li ġie premiss illi:

L-intimat Carmel Foca dahal fi ftehim ta' forniture esklussiva mal-attur bis-sahha ta' kuntratt datat 1 ta' Dicembru 2011 li permezz tiegħu l-attur kellu jissuplixxi l-prodotti elenkati fil-kuntratt gewwa l-istabbiliment "Sharma Ethnic Cuisine Restaurant" gewwa l-Imdina (kopja tal-kuntratt huwa hawn anness u mmarkat bhala Dok. I).

L-intimat Carmel Foca halla l-gestjoni tal-hanut f'idejn l-operatur l-intimat Frank Cachia, li bil-kunsens tal-intimat Foca kien jithalla jiggstixxi l-istabbiliment, jagħmel ordnijiet u hlasijiet diretti ma' u lill-attur għall-imsemmi stabbiliment.

Fuq il-bejgh li għamel l-attur, hemm bilanc x'jithallas li għadu dovut u pendenti.

Minkejja li l-attur ottempera ruhu rigorożament mal-kuntratt u beda jissuplixxi l-prodotti u saħansitra ddepozita l-magna għall-prodotti kif miftiehem għall-preparazzjoni tagħhom, l-intimati kissru l-obbligi tagħhom ai termini tal-imsemmi kuntratt.

Effettivament irrizulta illi l-intimati waqqfu jixtru u jordnaw prodotti mill-attur skond il-ftehim. Il-magna depozitata għand l-intimati għall-prodotti tal-attur kienet mizmuma fi stat hazin u ġie lilha rekat hsara kbira li kellha tisewwa mill-attur. Mhux talli l-magna nżammet fi stat hazin biss izda l-intimati addirittura bdew iqegħdu fil-magna prodotti ta' terzi kompetituri tal-attur.

Hemm bilanc ta' tlett mija, tlieta u sebghin Ewro u erba' u disghin centezmu (€373.94) x'jithallas għall-bejgh ta' prodotti depozitati u forniti lill-intimati; telf ta' profitt mill-ksur tal-kuntratt fl-ammont ta' erbat elef, tmien mija u hamsa u sebghin Ewro (€4,875), penali għall-ksur tal-kuntratt kif miftiehem fl-ammont ta' hmistax-il elf Ewro (€15,000) u hšarat fil-magna fl-ammont ta' elf, hames mija u tnejn u disghin Ewro (€1,592), oltre l-imghax legali.

Interpellati diversi drabi sabiex jaghmlu l-imsemmija hlasijiet l-intimati baqghu inadempjenti.

Ghalhekk kellha ssir din il-kawza.

Ir-rikorrenti jafu b'dawn il-fatti personalment.

Intalbet din il-Qorti sabiex:

1. Tiddikjara u tiddeciedi illi l-intimati huma debituri tar-rikorrenti fl-ammont ta' tlett mija, tlieta u sebghin Ewro u erba' u disghin centezmu (€373.94) rapprezentanti bilanc dovut ghall-bejgh ta' prodotti, bl-imghax sad-data tal-pagament effettiv.
2. Tiddikjara u tiddeciedi illi l-intimati kissru t-termini tal-kuntratt u ghalhekk ghandhom jigu kkundannati jhallsu l-penali kuntrattwali fl-ammont ta' hmistax-il elf Ewro (€15,000) kif ukoll telf ta' profit (*lucrum cessans*) fl-ammont ta' erbat elef, tmien mija u hamsa u sebghin Ewro (€4,875), bl-imghax sad-data tal-pagament effettiv.
3. Tiddikjara u tiddeciedi illi l-intimati kkawzaw hsara fil-magna tal-kafè ddepozitata ghand l-intimati u konsegwentement jigu kkundannati jhallsu s-somma ta' elf, hames mija u tnejn u disghin Ewro (€1,592) ghat-tiswija tal-imsemmija hsharat, bl-imghax sad-data tal-pagament effettiv.

Bl-ispejjez kontra l-intimati, inkluz dawk ta' l-ittra legali in data 28 ta' Lulju 2014, ittra ufficcjali datata 11 ta' Awwissu 2014 u l-mandat ta' sekwestru relattiv, liema intimati huma minn issa ngunti in subizzjoni.

Rat id-dokumenti annessi.

Rat ir-risposta ġuramentata tal-konvenut Frank Cachia li permezz tagħha eċċepixxa illi:

L-attur rikorrent Franco Borg ghandu jipprova r-rappreżentanza tieghu tad-ditta "Omnitrade Food & Beverage Supplies" barra l-interess guridiku tieghu bhala rikorrent attur fil-vesti personali.

L-attrici rikorrenti Pamela Alamango ghandha tipprova l-interess li hija ghandha f'din il-kawza.

L-esponent konvenut Frank Cachia ma ghandu ebda relazzjoni guridika la mal-attur rikorrent Franco Borg, la mal-attrici rikorrenti Pamela Alamango u lanqas mad-ditta "Omnitrade Food & Beverage Supplies" u dan jirrizulta manifestament mil-kuntratt li abbazi tieghu giet istitwita l-kawza u konsegwentement l-esponent konvenut Frank Cachia ghandu jigi liberat mill-osservanza tal-gudizzju.

Salv eccezzjonijiet ulterjuri.

Rat ir-risposta ġuramentata tal-konvenut Carmel Foca li permezz tagħha eċċepixxa illi:

Fl-ewwel lok, u in linea preliminari, r-rikorrenti Franco Borg ghandu jgib l-ahjar prova skond il-ligi dwar huwiex u/jew giex fil-fatt awtorizzat sabiex jagixxi f'isem id-ditta "Omnitrade Food & Beverage Supplies".

Fit-tieni lok, u wkoll in linea preliminari, il-ftehim tal-1 ta' Dicembru 2011, abbazi ta' liema gie mressaq dan ir-rikors ġuramentat, huwa null u bla effett, u dan 'l għaliex huwa inkompatibbli mal-ligijiet tal-kompetizzjoni, b'mod partikolari, kif provduti fit-trattati tal-Unjoni Ewropeja u fir-regolamenti tal-Kummissjoni.

Fit-tielet lok, u minghajr pregudizzju għas-suespost, l-iskrittura tal-1 ta' Dicembru 2011 ghandha tigi ddikjarata nulla u bla effett, stante illi l-kunsens tal-intimat fuq l-istess gie karpit b'għemil doluz da parti tar-rikorrenti, jew min minnhom, minghajr liema l-intimat ma kienx jikkuntratta, u/jew li l-kunsens tal-intimat fuq l-imsemmija skrittura gie moghti bi zball dwar fatt li jaqa' fuq is-sustanza nnifisha tal-oggett tal-ftehim, mertu dan tar-rikors ġuramentat fl-ismijiet ta' Carmelo sive Charles Foca v. Franco

Borg et, 767/14 AF, pendenti quddiem din l-Onorabbli Qorti kif presjeduta.

Fir-raba' lok, u bla hsara ghas-suespost, ir-rikorrenti ma sofrew l-ebda telf ta' qliegh.

Fil-hames lok, u wkoll bla hsara ghas-suespost, ir-rikorrenti jridu jgibu l-ahjar prova skond il-ligi illi l-magna in kwistjoni fil-fatt sofriet il-hsara allegata minnhom u kif ukoll illi din il-hsara sehhet htija tal-intimat.

Fis-sitt lok, u f'kull kaz, l-ammont mitlub mir-rikorrenti ma huwiex dovut, u dan ghar-ragunijiet illi sejr in jirrizultaw waqt is-smigh ta' dan ir-rikors guraumentat.

Salv eccezzjonijiet ulterjuri, skond il-htiega, u bl-ispejjez kollha kontra r-rikorrenti, illi jinsabu minn issa ngunti ghas-subizzjoni u b'riserva ghal kull azzjoni spettanti lill-intimat.

Rat illi din il-kawza kienet miexja ma dik fl-ismijiet **Carmelo Foca vs Franco Borg et**, bin-numru 767/2014 u fl-udjenja tat-3 ta' Mejju 2017 il-partijiet iddikjaraw illi l-provi f'din il-kawza għandhom jagħmlu tajjeb ukoll bħala provi għal dik il-kawza u vice versa.

Semgħet ix-xhieda prodotti.

Rat in-noti ta' sottomissjonijiet tal-partijiet.

Rat li l-kawza tħalliet għas-sentenza.

Rat l-atti kollha tal-kawza.

Ikkunsidrat illi din hija kawza għall-ħlas ta' bejgħ ta' prodotti, danni kuntrattwali u penali. Mill-provi prodotti jirrizulta li l-konvenut Carmel Foca huwa sid l-istabbiliment ossia *restaurant* bl-isem ta' "Sharma Ethnic Cuisine" u dan mis-sena 2010. F'dan in-negozju huwa kien bi sħab mal-konvenut l-ieħor Frank Cachia iżda filwaqt li n-negozju kien effettivament imexxih Cachia, ismu ma kien jidher mkien u kollox relatat man-negozju kien f'isem il-konvenut l-ieħor biss.

L-attur huwa fornitur u importatur ta' ikel u xorb. Huwa jopera bid-ditta "Omnitrade Food & Beverage Supplies". L-attriċi tiegħu kienet l-*accounts* ta' din id-ditta. Qabel ma gie ffirmat il-kuntratt mertu ta' din il-kawża, l-attur u l-konvenut Cachia kienu kienet flimkien meta Cachia kienet imexxi stabbiliment ieħor ġewwa Marsaskala. Il-konvenut l-ieħor ma kellu xejn x'jaqsam mal-istabbiliment ta' Marsaskala.

Meta l-konvenuti daħlu bi sħab flimkien, Cachia introduċa lil Foca mal-attur. Il-ftehim milfuq bejn il-partijiet kienet fis-sens li l-attur ikollu dritt esklussiv li jissupplixxi ċertu xorb għal "Sharma Ethnic Cuisine", inkluż ditta partikolari ta' tè u kafè. Il-ftehim kienet jinkludi l-konsenja ta' magna tal-kafè da parti tal-attur sabiex minnha jiġi ppreparat il-kafè kkonsenjat. It-termini u kundizzjonijiet tal-kuntratt kienu nnegożjati mill-konvenut Cachia u l-attur filwaqt illi l-konvenut l-ieħor qatt ma nnegożja direttament mal-attur.

Carmel Foca jikkontendi li l-attur mar biex jikkonsenja l-magna tal-kafè f'tit tal-ġranet qabel ma kellu jiftaħ ir-*restaurant* għall-pubbliku għall-ewwel darba f'Diċembru 2011, f'jum meta kienet hemm kienet kienet attività għaddejja in anticipazzjoni għall-ftuħ. Jgħid illi dakinhar, l-attur kienet talbu jiffirma dik illi se jgħidha *delivery note* għall-konsenja tal-magna tal-kafè u peress illi ma kellu l-ebda raġuni għalfejn jiddubita mill-*buona fede* tal-attur, qabad u ffirmat mingħajr ma qara d-dokument.

Il-konvenut l-ieħor, li f'idejha kienet it-tmexxija esklussiva tal-istabbiliment, kienet beda jixtri x-xorb, inkluż kafè u tè, mingħand l-attur u jservi dan ix-xorb lill-klijenti tar-*restaurant* kif miftiehem.

Fit-2013 Frank Cachia fetaħ stabbiliment ieħor bl-isem ta' Theos. Carmel Foca ma kellu x'jaqsam xejn ma dan l-istabbiliment. Peress illi Cachia xtaq illi jkompli jaħdem mal-attur, gie ffirmat *exclusivity agreement* ieħor. Għal darb'oħra, il-kuntratt kienet iffirmatu terza persuna (in rappresentanza tal-kumpannija Anna Catering Services Limited) u dan minkejja li kollox kienet f'idejha Frank Cachia u l-ordnijiet dejjem kienet jagħmilhom hu.

Skont Foca, Cachia kien qallu li l-prezz tal-kafè kien qed jogħla b'mod irragonevoli, li l-magna tal-kafè kienet sikwit tkun bil-ħsara, li kien qed ikollhom iħallsu għal dawn it-tiswijiet huma bi prezzijiet irragonevoli u li l-klijenti kienu qed jilmentaw dwar it-toghma tal-kafè. Foca jgħid illi f'dawn iċ-ċirkostanzi ddeċiedew li jinkarigaw ditta oħra sabiex tforni r-*restaurant* bil-kafè.

Foca jgħid ukoll illi Cachia kien qallu li huwa kien informa lill-attur bid-deċiżjoni tagħhom li jixtru l-kafè mingħand ħaddieħor u li għalhekk kien sorpriż meta rċieva l-ittra tat-28 ta' Lulju 2014 fejn gie interpellat mill-attur sabiex iħallas is-somma ta' €21,540.94 li tikkonsisti minn arretrati ta' €373.94, €15,000 bħala penali għat-terminazzjoni tal-kuntratt tal-1 ta' Diċembru 2011, €4,875 bħala telf ta' profit u €1,592 minħabba ħsara fil-magna tal-kafè. Il-Qorti tinnota li fil-fatt dawn il-figuri flimkien jammontaw għal €21,840.94.

Dejjem skont Foca, kien biss meta rċieva din l-ittra li huwa talab lill-attur sabiex jgħaddilu kopja tal-kuntratt li jissemma fl-istess ittra u meta rċieva kopja nduna li dak id-dokument li kien iffirma kważi tlett snin qabel ma kien *delivery note* xejn iżda kuntratt li skont hu fih kundizzjonijiet irragonevoli, onerużi u sproporzjonati li jmorru lil hinn minn dak illi kienu ftehm u verbalment.

Fil-fatt jirriżulta li din l-iskrittura li ffirmat Carmel Foca kienet *Exclusivity Supply Agreement* fejn il-partijiet ftehm li għal tmien snin, l-attur, tramite d-ditta tiegħu "Omnitrade Food & Beverage Supplies", ikollu dritt esklussiv li jissupplixxi lill-istabbiliment "Sharma Ethnic Cuisine" b'ċertu xorb inkluż tē u kafè ta' ditta partikolari.

Parti mill-ftehim kien illi l-attur jissupplixxi l-magna tal-kafè u attrezzi u aċċessorji oħra relatati tal-valur komplessiv ta' €4,835 kif ukoll illi l-konvenut jingħata skont ta' 5% fuq ċertu prodotti sakemm jintlaħaq il-valur tal-oġġetti elenkati fl-appendiċi 'C' tal-kuntratt.

Gie maqbul ukoll illi l-magna tal-kafè tibqa' proprjetà tal-attur b'dan illi l-konvenut obbliga ruħu li jieħu ħsieb il-magna u jħallas tal-manutenzjoni tagħha.

Giet stipulata klawżola penali ta' €15,000 f'każ li:

1. Il-konvenut jaġixxi bi ksur tal-obbligu tiegħu li jixtri x-xorb elenkat fl-appendiċi 'A' esklussivament mingħand l-attur;
2. Il-konvenut jaġixxi bi ksur ta' xi obbligu ieħor taħt il-kuntratt;
3. Il-konvenut ma jibqax jiġġestixxi n-negozju jew jekk jittrasferixxi n-negozju lil terzi, dawn ma jkomplux jonoraw il-kuntratt.

Dakinhar illi ffirmaw il-kuntratt in kwistjoni, Foca ffirmaw wkoll *Credit Facility Agreement* ta' tletin ġurnata kreditu sal-ammont massimu ta' €1,000.

Jidher illi maż-żmien il-konvenut Frank Cachia sab ruħu bi problemi finanzjarji u ma kienx qiegħed ilaħħaq mal-kontijiet tal-istabbilimenti li kien imexxi tant illi kemm il-darba kien qed ikun tard fil-pagamenti lill-attur sakemm eventwalment, fil-bidu tas-sena 2014, l-ordnijiet waqfu għal kollox. L-attur sar jaf illi fil-fatt il-konvenuti kienu qed igibu tè, kafè u birra Asjatika ta' ditti differenti mingħand haddieħor.

Il-konvenut Frank Cachia ressaq biss tlett eċċezzjonijiet ta' natura preliminari filwaqt illi l-konvenut Carmel Foca ressaq eċċezzjonijiet preliminari kif ukoll fil-mertu.

Fl-ewwel lok, iż-żewġ konvenuti jeċċepixxu li l-atturi jridu jippruvaw l-interess ġuridiku tagħhom bħala rappreżentanti tad-ditta "Omnitrade Food & Beverage Supplies". Jirriżulta li "Omnitrade Food & Beverage Supplies" hija biss *trade name* li juża l-attur u allura m'għandhiex personalità distinta mill-attur. Madanakollu, mill-atti jirriżulta li l-attriċi kemm tiegħu hsieb l-*accounts* tal-attur u ma daħlet fl-ebda negozju mal-konvenuti.

Għaldaqstant, l-ewwel eċċezzjoni tal-konvenut Carmel Foca qiegħda tiġi miċhuda filwaqt illi l-ewwel eċċezzjoni tal-konvenut Frank Cachia qiegħda tiġi milqugħa limitatament fil-konfront tal-attriċi.

Il-konvenut Frank Cachia jeċċepixxi wkoll li m'għandu l-ebda relazzjoni ġuridika mal-atturi. Din il-kawża hija bbażata fuq il-kuntratt li l-attur iffirma mal-konvenut l-ieħor. Għalkemm f'dan il-każ intwera li l-eċċipjent kien imexxi l-istabbiliment waħdu u l-konvenut l-ieħor assolutament ma kienx ikun involut, huwa għandu raġun jgħid illi għal finijiet ta' din il-kawża m'għandux relazzjoni ġuridika mal-attur għaliex huwa qatt ma ffirma l-kuntratt u l-attur dejjem aċċetta li jorbot lil Carmel Foca biss. Jekk l-attur ried illi jorbot ukoll lil Frank Cachia bil-kuntratt, huwa kien imissu insista li dan tal-ahhar jiffirmah ukoll.

Bit-tieni eċċezzjoni tiegħu, Carmel Foca jeċċepixxi li l-kuntratt tal-1 ta' Diċembru 2011 huwa null u mingħajr effett stante li huwa inkompatibbli mal-liġijiet tal-kompetizzjoni b'mod partikoli kif provduti fit-trattati tal-Unjoni Ewropea u fir-regolamenti tal-Kummissjoni. Dwar din l-eċċezzjoni l-konvenut ma ressaq l-ebda prova. Madanakollu, fin-nota fis-sottomissjonijiet tiegħu huwa jgħid li,

"Minn qari tal-kuntratt huwa manifestament ċar illi dan jikkontjeni numru ta' klawnsoli li huma ferm onerużi fuq l-esponent u li jirrestringu lill-istess esponent milli jipparteċipa liberament fil-ħajja kummerċjali u kompetittiva tal-lum."

Minn qari tal-kuntratt *de quo* jirriżulta li l-klawsola penali hija marbuta fost affarjiet oħra ma projbizzjoni li kienet iżzomm lill-konvenut milli jixtri ċertu prodotti mingħand haddieħor. Din il-klawsola hija waħda tipikament magħrufa bħala *'in restraint of trade.'* Kif ingħad fir-rigward, fis-sentenza tal-Qorti tal-Kummerċ, tal-31 ta' Lulju 1969, fl-ismijiet Joseph Xerri noe vs Brian Clarke:

"... there is no specific provision of codified law in Malta about clauses in restraint of trade as such, and jurisprudence or judicial precedent is not apparently abundant, but it may safely be asserted that if clauses in restraint of trade may be impugned at all – and they certainly can in deserving cases – the heading under which an exercise of this sort may be attempted is Section 1028 (illum Artikolu 985) of the Civil Code which provides that things which are impossible, or

prohibited by law, or contrary to morality, or to public policy, may not be the subject matter of a contract."

Hekk ukoll, din il-Qorti diversament presjeduta fis-sentenza tagħha tal-31 ta' Jannar 2003, fil-kawża fl-ismijiet Attilio Vassallo Cesareo noe vs Anthony Cilia Pisani, ingħad:

"Fil-qagħda attwali jidher li l-qofol tad-duttrina fuq din il-materja hi dik bazata fuq l-enuncjazzjonijiet u l-kriterji stabbiliti fid-decizjoni tal-House of Lords fl-ismijiet "Nordenfelt vs Maxim Nordenfelt Guns and Ammunition Co. Ltd" [1894], kif ukoll f'sentenzi posterjuri, jigifieri:-

- 1. All restraints of trade, in the absence of justifying circumstances, are contrary to public policy and therefore void;*
- 2. It is a question of law for the decision of the Court whether the special circumstances adduced do or do not justify the restraint; and if a restraint is not justified, the Court will, if necessary, take the point, since it relates to a matter of public policy, and the Court does not enforce agreements which are contrary to public policy;*
- 3. A restraint can only be justified if it is reasonable (a) in the interests of the contracting parties, and (b) in the interests of the public;*
- 4. The onus of showing that a restraint is reasonable between the parties rests upon the person alleging that it is so, that is to say, upon the covenantee.*
- 5. The onus of showing that, notwithstanding that a covenant is reasonable between the parties, it is nevertheless injurious to the public interest and therefore void, rests upon the party alleging it to be so, that is to say, usually upon the covenantor. But once the agreement is before the Court it is open to scrutiny in all its surrounding circumstances as a question of law." – Anson, op. cit. Pagni 335-336."*

Kif stabbilit mill-Prim'Awla tal-Qorti Civili f'Carmelo Attard vs Carmela Frendo et, datata l-31 ta' Jannar, 2003:

"Klawsola li tillimita l-kompetizzjoni hija deroga ghal principju stabbilit fl-artikolu 320 tal-Kap. 16 li jistabbilixxi li wiehed jista' jiddisponi minn hwejgu bil-mod l-aktar assolut. B'dana kollu il-patt li bih wiehed jintrabat "li ma jaghmilx" a norma tal-artiklu 982 tal-Kodici Civili jista' jifforma l-oġġett ta' kuntratt u ma jidhirx kontra d-dispost l-iehor tal-ligi kif imfisser fl-artiklu 985 tal-istess Kodici Civili, billi mhux "ipprobit mil-ligi" jew "kuntrarju għall-ordni pubbliku";

Tali klawsoli, notorji ahjar bhala pattijiet "in restraint of trade", gew estensivament dibattuti fid-duttrina Ingliza, fejn, bejn wiehed u iehor giet espressa l-fehma li trid issir distinzjoni bejn dawk il-klawsoli li jkollhom l-iskop li jipprevjenu lill-obbligat milli jikkompeti ma' dak li a favur tieghu tkun saret il-klawsola, u dawk il-klawsoli li jillimitaw il-kompetizzjoni ta' terzi billi jipprevjenu lill-obbligat milli jinnegozja maghhom. Dan l-ahhar tip ta' klawsoli ghandu jigi dikjarat bhala "in restraint of trade". Wiehed allura jrid ihares lejn l-effett anti-kompetittiv tal-klawsola in kwistjoni".

Applikati dawn il-principji għall-kawża tal-lum, din il-Qorti tqis illi ma hemm xejn irragonevoli fil-kuntratt u li dak li hemm stipulat ma jmurx kontra l-ordni pubbliku. Il-partijiet daħlu fil-ftehim in kwistjoni għaliex kienu ser igawdu minnu t-tnejn. L-attur billi jorbot lill-konvenut bl-obbligu jordna ċertu xorb mingħandu biss, u l-konvenut billi ġie provdut b'magna tal-kafè u attrezzi u aċċessorji oħra tal-valur komplessiv ta' €4,835. Mhux hekk biss imma ġie stipulat ukoll skont fuq ċertu prodotti sakemm jintlaħaq ċertu valur. Tenut kont ta' dan kollu, ma jistax jingħad illi l-kuntratt kien żbilanċjat jew li jħares biss l-interessi tal-attur sempliciment għaliex il-konvenut ġie marbut li jordna ċertu xorb speċifiku mingħand l-attur biss. Fuq kollox, il-konvenut ma ġab l-ebda prova sabiex isostni l-allegazzjoni tiegħu li l-attur kien qiegħed jgħolli l-prezzijiet arbitrarjament jew abbużivament.

Fit-tielet lok, il-konvenut Carmel Foca jeċċepixxi li l-kunsens tiegħu fuq l-iskrittura tal-1 ta' Dicembru 2011 huwa vvizzjat b'għemil doluż u/jew ġie mogħti bi żball. Din l-eċċezzjoni hija

sorvolata bid-deċiżjoni bejn l-istess partijiet f'din il-kawża li ngħatat illum fejn il-Qorti sabet illi din l-allegazzjoni tal-konvenut ukoll hija mingħajr bażi.

Il-Qorti ser tindirizza l-eċċezzjonijiet rimanenti tal-konvenut fil-konsiderazzjonijiet li ser tagħmel dwar il-mertu tal-każ. Permezz ta' din l-azzjoni, l-attur qiegħed jitlob (i) bilanċ ta' bejgħ ta' prodotti; (ii) penali (iii) telf ta' profit u (iv) spejjeż għat-tiswija ta' ħsarat fil-magna tal-kafè kkonsenjata lill-konvenut.

Dwar il-bilanċ ta' €373.94 li l-attur jgħid li huwa dovut għall-bejgħ ta' prodotti, l-Qorti tqis illi l-attur ma ressaqx l-aħjar prova għall-konvinċiment tagħha. Fil-fatt, il-provi li ġab huma kontradittorji. Dan qed jingħad peress illi jirriżulta li filwaqt illi l-attur l-ewwel ippreżenta affidavit ta' mhux inqas minn tlettax-il paġna fejn fost dettalji oħra stqarr illi Frank Cachia kien ħallas l-arretrati kollha, huwa imbagħad ippreżenta affidavit addizzjonali fejn sempliċiment ikkonferma li s-somma riklamata rappreżentanti bilanċ dovut għall-bejgħ ta' prodotti hija dovuta. L-attriċi ddikjarat l-istess fl-affidavit tagħha.

Il-Qorti kienet tippretendi li l-attur iġib l-aħjar prova (u mhux biss hafna *invoices*) sabiex jikkonvinċi lill-Qorti li għad hemm bilanċ x'jiġihallas, bħal per eżempju xi *statement of account*. Dan speċjalment meta jirriżulta li l-attur stess jammetti li lejn l-aħħar huwa ma setax ikun jaf Frank Cachia hux qed jordna xorb għall-istabbiliment Sharma jew għal Theos, li Carmel Foca ma kellu xejn x'jaqsam miegħu. Fuq kollox, l-attur kien jaf illi Frank Cachia kien qed jordna prodotti għal żewġ stabbilimenti differenti meta ismu ma kien jidher imkien stante li l-kuntratti rispettivi kienu ffirmawhom żewġ persuni differenti li ma kellhom xejn x'jaqsmu ma xulxin u ma messux ippermetta lil Frank Cachia jordna għal stabbiliment wieħed minn fuq il-kont tal-istabbiliment l-ieħor.

L-attur qiegħed jitlob ukoll ħlas ta' €1,592 għall-ħsara li jgħid illi l-konvenuti kkawżaw fil-magna tal-kafè ddepożitata fl-istabbiliment Sharma skont il-kuntratt. Għal darb'oħra, l-attur ma ressaqx prova tajba sabiex jikkonvinċi lill-Qorti li dan l-ammont huwa fil-fatt dovut. Dan peress illi fl-ewwel affidavit tiegħu l-attur jispjega ċar u tond illi meta hu u t-tekniki tiegħu

marru biex isewwu l-magna fuq talba ta' Frank Cachia f'Mejju u Lulju tal-2014, kien talab ħlas bil-quddiem, u fil-fatt hekk ġara. L-attur ma jsemmix li kien hemm xi istanzi oħra meta marru biex isewwu l-magna u l-konvenut ma kienx ħallsu. B'żieda ma dan, l-ammonti mnizzla fl-*invoices* li ppreżenta l-attur u li jinsabu a fol. 167 sa 175 tal-proċess ma jikkorrispondux mas-somma riklamata mill-attur. Fin-nuqqas ta' spjegazzjoni ċara, il-Qorti tħoss illi m'għandhiex tilqa' din it-talba.

L-attur imbagħad qed jitlob lill-Qorti ssib illi l-konvenut kiser it-termini tal-kuntratt u li għalhekk għandu jħallas penali kuntrattwali fl-ammont ta' €15,000 kif pattwit.

In linea ta' principju ġenerali, fil-każ fl-ismijiet Ogygia Enterprises Limited vs Adolph Baldacchino et, tat-3 ta' Mejju 2011, din il-Qorti diversament presjeduta qalet hekk dwar il-penali:

"Illi dwar il-pretensjonijiet tal-penali, irid jingħad li l-ftehim li jstabilixxi l-ħlas ta' penali għan-nuqqas ta' twettieq f'waqtu ta' obligazzjoni li tintrabat biha waħda mill-partijiet jiddependi fuq is-siwi tal-ftehim ewlieni. Il-klawsola penali hija għamla ta' danni pre-likwidati li biha l-kreditur tal-obbligazzjoni jehles mill-obbligu li jipprova li ġarrab ħsara, għaliex jistrieħ biss fuq il-fatt li d-debitur tal-obbligazzjoni ma jkunx wettaq fil-ħin dak li mal-parti l-oħra jkun intrabat li jagħmel.

Illi fejn il-klawsola penali tkun ġiet miftehma minħabba d-dewmien, l-effetti tagħha għandhom jibdew iseħħu minn dak inhar li tgħaddi d-data miftehma għat-twettiq tal-obbligazzjoni, u mhux minn dak inhar li jkun sar il-ftehim li l-klawsola penali tagħmel biss parti minnu;

Illi l-liġi trid li l-kreditur ta' obligazzjoni jagħżel bejn li jitlob it-twettiq tal-obbligazzjoni jew il-ħlas tal-penali, sakemm il-penali ma ġietx miftehma għad-dewmien biss, f'liema każ it-talba tat-tnejn hija possibbli;

Illi l-liġi tagħti s-setgħa lill-Qorti li tnaqqas jew itaffi l-penali f'żewġ każijiet biss: jigiifieri, (a) meta d-debitur ikun

esegwixxa parti mill-obbligazzjoni, u l-kreditur ikun aċċetta espressament il-biċċa li giet esegwita; jew (b) jekk id-debitur ikun esegwixxa parti mill-obbligazzjoni, u dik il-parti mill-esekuzzjoni tkun, fiċ-ċirkostanzi, biċ-ċar swiet lill-kreditur. Iżda f'dan l-aħħar każ, il-penali tkun dovuta jekk tkun giet miftehma għad-dewmien fit-twettiq tal-obbligazzjoni;"

Il-Qorti tinnota li l-konvenuti bl-ebda mod ma jiċċdu li huma kienu bdew jordnaw mingħand fornituri oħra dak ix-xorb, inkluż tē u kafē, li suppost kellhom jordnawh mingħand l-attur biss. Kif diġà ntqal, Carmel Foca ma għab l-ebda prova sabiex jissostanzja l-allegazzjoni tiegħu li l-attur kien qiegħed jgħolli l-prezzijiet arbitrarjament. Fil-fatt, minn paragun ta' żewġ *invoices* għall-istess prodott, waħda tal-2008 meta Frank Cachia kien jiġġestixxi l-istabbiliment ta' Marsaskala u oħra tal-2014, jirriżulta li fi tmien snin il-prezz ta' dak il-prodott għola biss b'madwar 10%.

Għaldaqstant, il-Qorti tqis illi t-talba għall-ħlas ta' penali hija ġustifikata u fiċ-ċirkostanzi tal-każ, ma tara l-ebda raġuni tajba għalfejn għandha tnaqqas l-ammont stipulat fil-kuntratt.

Finalment, l-attur qiegħed jitlob lill-Qorti tillikwida kumpens ta' €4,875 bħala telf ta' qliegh. Fl-affidavit tiegħu l-attur jgħid illi fil-fatt qiegħed jippretendi €25,000 *'li tkopri t-telf ta' bejgħ f'ordnijiet sal-ġurnata tal-lum, hekk kif ġew ikkalkolati abbażi ta' l-ordnijiet li ġew effettwati fil-passat. Dan il-valur qiegħed jiġi mitlub sabiex jiġi kopert il-ħażna ta' prodotti li importajna speċifikament għal Carmel Foca u li konna marbutin nordnaw mingħand il-fornitur tagħna.'* Fin-nota ta' sottomissjonijiet tiegħu, l-attur imbagħad jikkontendi li qed jippretendi s-somma astronomika ta' €117,530 ibbażata fuq dħul kontinwu għat-terminu tal-kuntratt li kellu jiskadi f'Novembru 2018.

Din il-Qorti tqis illi l-ebda somma flus ma hija dovuta lill-attur bħala kumpens għat-telf ta' profit li qed jallega u dan għal diversi raġunijiet. L-ewwel u qabel kollox, il-Qorti tinnota li l-ebda talba attriċi ma hija *da liquidarsi* u allura l-Qorti hija marbuta bis-somma mitluba ta' €4,875. Li kieku kellha tmur oltre minn hekk, id-deċiżjoni tkun waħda *ultra petita*.

Iżda lanqas is-somma mitluba ma hija ġustifikata. L-artikolu 1120 tal-Kodiċi Ċivili jgħid ċar u tond illi:

"(1) Il-penali hija l-kumpens tal-ħsara li jbat i-kreditur minħabba n-nuqqas tal-esekuzzjoni tal-obbligazzjoni prinċipali.

(2) Il-kreditur jista' jaġixxi għall-esekuzzjoni tal-obbligazzjoni prinċipali minflok ma jitlob il-penali li fiha jkun waqa' d-debitur.

(3) Hu ma jistax jitlob il-ħaġa prinċipali u l-penali flimkien, ħlief meta l-penali tkun giet miftiehma għad-dewmien biss."

Li kieku l-Qorti kellha tilqa' t-talba tal-attur għad-danni minħabba telf ta' profit, l-attur ikun qed jithallas kemm il-penali kif ukoll l-obbligazzjoni prinċipali, bi ksur tal-artikolu tal-Liġi suċitat. Il-Qorti ma tistax ma tosservax ukoll li kien l-attur stess li in kontro eżami xehed illi l-penali kienu maħduma fuq *turnover* ta' tmien snin u cioè t-terminu tal-kuntratt.

L-attur jallega wkoll li huma kellhom jonoraw l-obbligazzjonijet li daħlu għalihom mal-fornituri tagħhom u li spiċċaw bi *stock* żejjed fl-imħażen tagħhom li spiċċaw kellhom jarmuh. Madanakollu, huwa ma gābx l-ickēn prova in sostenn ta' dan kollu.

Għalhekk u għal dawn ir-ragunijiet, din il-Qorti qiegħda taqta' u tiddeċiedi billi:

1. Tilqa' t-tieni eċċezzjoni tal-konvenut Frank Cachia limitatament billi tgħid illi l-attriċi Pamela Alamango m'għandha l-ebda interess ġuridiku tipproponi din il-kawża;
2. Tilqa' t-tielet eċċezzjoni tal-konvenut Frank Cachia u għaldaqstant, tilliberah mill-osservanza tal-ġudizzju;
3. Tiċċad l-ewwel talba;

4. Tilqa' t-tieni talba limitatament billi tiddikjara u tiddeċiedi li l-konvenut Carmel Foca kiser it-termini tal-kuntratt tal-1 ta' Diċembru 2011 u għaldaqstant, tikkundannah iħallas lill-attur penali fis-somma ta' ħmistax-il elf Ewro (€15,000) bl-imgħax mill-25 ta' Novembru 2014 u cioè minn meta gie notifikat bir-rikors maħluf tal-attur;
5. Tiċġad it-tielet talba.

L-ispejjeż tal-kawża jiġihallu kwantu għal terz mill-attur u żewġ terzi mill-konvenut Carmel Foca, b'dan illi l-attur għandu jħallas ukoll l-ispejjeż tal-konvenut Frank Cachia.

IMHALLEF

DEP/REG